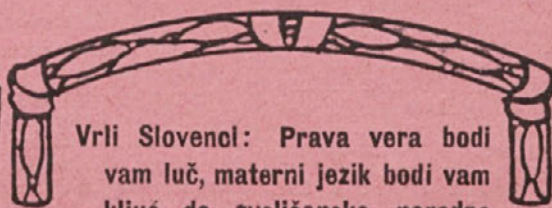

LETO XI.

ZVEZER 19.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

**GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.**

MARIBOR, 1911.
CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 19. zvezka:

	Stran
Pouk.	
Napake pri dopisovanju	289
Mladeniči in služba božja	290
Mladeničem ki odhajajo k vojakom	291
Zabava:	
Tiskovna pomota	292
Pozdrav Marij. družbam in dekl. zvezam	295
Razgled po svetu.	
Orli:	
Orli v Petrovčah	295
Orel v Središču	296
Sv. Križ tik Slatine	296
Mladim Orlom	297
Dekliški vrtec:	
Dobra gospodinja	297
Domači vrt	297
Ravnanje s perilom	298
Obleka	298
Mladina in alkohol	299
V zelenem logu	299
Društveni glasnik:	
Veliki mlad. šhod pri Sv. Križu na Kor.	300
Sv. Jurij ob Ščavnici	300
Gornja Radgona	301
Dramlje	301
Sv. Lovrenc na Dr. polju	302
Sv. Lenart pri Veliki Nedelji	302
Slov. Bistrica	302
Ptuj	302
Šmarje pri Jelšah	302
Govorniške vaje:	
Mladino vzgajati!	304

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrt leta 50 h. — Uredništvo in upravništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 28. septembra 1911.

Slovenci! Naročite si „Naš Dom“.

Vsem mladeničem se toplo priporoča: „Zlata knjiga slov. Orlov“. Spisal Franc Terseglav. Cena vez. knjigi 2 K, broš. 1 K. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Listnica uredništva.
 J. V. Ljubljana: Gospoda, ki odločuje o takih rečeh, sedaj ni doma. Ko se vrne, dobite odgovor. — P. A.: Namesto pesmi, nam pošljite raje kako krajšo povest. — Jože K., Ščavnica: Dobili prepozno. — Ptuj, Čirkovce, Sv. Ana, Poljčane, Konjice, Središče, Braslovce, Vipava, Grebinj, Šmarje, Sv. Jurij ob Pesnici, Zabukovje in Ljutomer: Pri najboljši volji nismo mogli spraviti vsega v list. Prosimo kratkih a jedmatih poročil, drugače ne pridejo nikdar vsi dopisi na vrsto. Pozdrav vsem sotrudnikom in sotrudnicam!

Dekleta naročite si pri S. K. S. Z. v Mariboru svoje dekliške znake!

Dekletam! Znana vrla prijateljica Pepca Senica v Šmarju pri Sevnici je izdala knjižico »Slov. dekle«. Priporočamo vsem članicam D. Zvez, da si to lepo knjigo takoj naroče pri pisateljici. 1 komad stane 40 v, po pošti 50 v. Ob enem se priporočamo, da si dekleta naroče več dekliških znakov, ki jih ima v zalogi S. K. S. Z. v Mariboru, komad stane 1 K.

Prav lepo posestvo pri Velikovcu

na Koroškem blizu mesta in državne ceste, z pribl. 45 orali najboljšega sveta, kjer vse žito imenitno raste in kjer se redi čez 20 govedi, 4 konji, nad 40 svinj itd. se radi družinskih razmer za komaj 15 tisoč gold. proda. Posestvo ima krasno lego, rodovitno polje, veliko sadja, paše za govedi, konje in svinje. Poslopja so vsa v najboljšem stanju in so sama nad 15 tisoč gold. vredna. Za pribl. 9 tisoč gold. je dolga z jako nizkimi obrestmi in tokratno amortizacijo, tako, da treba kupcu le kakih 5 tisoč gold. Naslov: Jekl, Klopiče, pošta Velikovec, Koroško.

== NAŠ DOM ==

Štev. 19.

V Mariboru, 1. oktobra 1911.

XI. letnik.

Pouk.

Napake pri dopisovanju.

Zadnjič smo govorili o bistvenih napakah, ki jih dopisniki lahko pogreše in katerih se je treba brezpogojno ogibati, ker so po нравnih zakonih prepovedane. Teh napak smo se kot kristjani obvezani ogibati, sicer se nam štejejo pred Bogom za greh. Dopisniki in sotrudniki naših listov, se pa morajo še drugih reči varovati, in sicer iz pravnih in lepočutnih razlogov.

Včasih se namreč ne sme javno povedati, kar bi se (upoštevaje vse, kar smo z ozirom na razkrivanje napak bližnjika ali celih društev, korporacij, ustanov itd., zadnjič izvajali) lahko zapisalo in časih tudi moralo, to pa zavoljo tega ne, ker to državne postave branijo. Zato pa je nujno potrebno, da so naši fantje poučeni o tem, kaj kazenski zakonik glede r a z ž a l j e n j a č a s t i pravi. Seveda je odgovorni urednik lista dolžan, da vse dopise natančno pregleđa, da ni v njih ničesar tožljivega, vendar pa se urednik sme tudi zanašati na svoje dopisnike, da mu njegov težavni posel tudi z njihove strani olajšajo in mu načeloma ne pošljejo tudi enega stavka ne, ki bi bil tožljiv. Je neverjetno, kaj dopisniki včasih političnemu listu vse pošljejo, da bi si urednik z enim samim dopisom lahko tri pravde nakopal na glavo. Načelo dopisnikov naših listov mora biti, da a b s o l u t n o n i č tožljivega svojemu listu ne pošiljajo!

Nič manj pa mnogi dopisniki ne grešijo v lepočutnem oziru. Največ grešijo dopisniki s tem, da pošiljajo pre dolge dopise in da ne z n a j o ločiti med važnim, m e n j v a ž n i m in nič važnim. Dolgih dopisov se na vsak način ogibajte, naj se

gre za še tako važno reč! Kratko, jedrnatno in mično, tako se mora pisati. Dopisnik mora s svojimi sredstvi štediti in ne sme n. pr. zoper kakšno malenkostno stvar nastopiti z gromom in bliskom. Če n. pr. v kakšnem kraju kak nemškutarček naredi kakšno neumnost, naj se ga zafrkne, da se bodo bravei smejali; s tem ga bolj zažene kakor če bi se zakadil vanj z gromovitim ogorčenjem in rotenjem. Na primer: „Naš Korlček se je zopet osmešil, nosil je na spominski dan sedanske zmage po celem trgu frankfurtske barve. Misli je, da ga vsi gledajo in občudujejo, pa se ni živa duša zanj zmenila. Kdaj ga bo neki srečala pamet?“ tako se piše, ne pa: „Znani veletevton, zagrizeni pristaš nemškega mosta do Adrije, Karel Stepischnigg, je v proslavo sedanske zmage večeraj zopet kruto izzival mirno slovensko prebivalstvo v našem trgu. Okrasil se je z nemškimi barvami in se sprehajal ž njimi po trgu, žaleč s tem narodna čustva domačega slovenskega ljudstva. Mi temu predrznemu izzivaču odločno povemo, da tega ne bomo več trpeli in da nas njegovih nesramnosti ni volja mirno trpeti!“ — Tako pisanje nima nobenega vspeha in dela tiste, ki se jih na ta način napade, bolj imenitne, kakor so v resnici. To le za primer.

Če se prinašajo govori naših govornikov na shodih, se navadno obširneje priobčujejo le govori političnih voditeljev, drugi p a l e s t r e m i, štiri m i s t a v k i. Zlasti velja to o poročilih nepolitičnih društev; misli, ki se itak vedno slišijo, ni treba venomer ponavljati, govori mladeničev in deklet se le omenijo — n. pr.: „govorili so lepo in prepričevalno tudi ti in ti“, pa je zadosti. Pri govorih ni glavno, da pridejo v list, ampak da sežejo po-

slušalcem v sree in tamkaj obrodijo sad.

Velika, zelo velika napaka je, šteto vilo po shodih navzočih pretiravati. To vendar stvari nič ne koristi, ampak navadno le škodu je. Število navzočih najse, kolikor se sploh da, le vedno po resnici pove, tudi če jih je malo! Tako se dobi 1. prava slika o stanju naše organizacije, 2. nas ne morejo nasprotniki na laž postaviti, 3. se osramoti mlačnost tistih, ki niso prišli.

Kaj velika napaka je nadalje ta, da se vse, kar se priredi od naše strani priredi, pretirano hvali. Tako hvala kvari naša društva in kvari posameznike! Nekateri zlasti pri opisanju iger na naših odrih ne morejo krotiti svojega nagona, vse igralce proglašati naravnost za nedosežne umetnike. Ker se to vedno ponavlja, nobeden več takim-le frazam ne verjame. Piše se: „Igrali so ti in ti; svoje vloge so pogodili“, pa mir besedi! Nikar pa ne tistih flavz: „Gdč. Minka nas je naravnost očarala“ — „Občinstvo je bilo do solz ginjeno“ — „Smelo lahko trdimo, da še na večjih odrih kaj takega ne vidimo“ in podobno.

Nikakor pa tudi ne gre, če na primer kje kakšno mladeniško društvo kaj priredi in potem iz srede društva samega pride dopis v list, da člani društva same sebe posamič ali pa v celoti hvalijo! Tako n. pr. če se poroča: „Naš Orel je poletel preteklo nedeljo v Gabrje“, je kaj neokusno, če se pristavi: „Vrli Orli so kljub dežju jun a š k o in z v e l i k o s a m o z a t a j o nastopili pri prostih vajah, kjer so želi n a v d u š e n o pohvalo.“ Zakaj ne tako: „Naš Orel je preteklo nedeljo poletel v Gabrje. Sicer nas je oviral dež, vendar smo mogli dostojno nastopiti na telovadišču, kjer smo izvajali proste vaje. Prebivalstvo je pokazalo svoje simpatije z našim gibanjem.“ Kako neprimerno lepše in bolj resnično je to! Orli naj sploh vse pohvalne pridevke izpustijo. Mi smo telovadili, ljudstvo se je za naše gibanje zavzelo, govorilo se je to in to in povdarjale so se sledeče misli, razšli smo se, oblju-

bujoč si, da se bomo po teh mislih vedno ravnali. Kaj je še več treba?

Srečolova, paviljonov, prodajalk, šopkov in „neprisiljene zabave“ pri mladeniških listih saj v lastnih glasilih nikar niti ne omenjajmo! Reče se: „Vršila se je potem veselica z običajnim sporedom.“ Veselice so za mladeniško gibanje čisto postranska stvar in čim manj jih je, tem boljše! Preveliko veselichenje bi mladeniško organizacijo moglo spraviti le ob sloves.

Mnogi dopisniki ne znajo napraviti primernega konca. Orli si pomagajo s tem, da pravijo Nazdar! „Mladost“ te vzklika zadnji čas opušča, kar je prav. Na zdar! ni domač slovenski pozdrav in je sokolski. Drugi končajo svoje dopise drugače, pa navadno vedno enako. Rajši nič pozdrava ali vzklika na koncu, kakor pa vedno ene ter iste. Neprijetno je tudi slišati tiste mehkobne pridevke kakor n. pr. mili narod, nežna gospica, ginjeno občinstvo, srčkana deklamovalka in podobno, ali pa že preveč premlate kakor n. pr. kruti zajec, hlapčevska ponižnost, žalostni Korotan in druge. Marsikdaj se najde lepši in krepkejši izraz, če pa ne, je samostalnik brez takega pridevka lepši in napravi resnejši vtis.

Mladenci in služba božja.

Žalostno je gledati letos po polju, ker je vse ovenelo in suho; ali še bolj tužno bode, ko se bode približala jesen in ne bomo imeli z malimi izjemami kaj spravljati iz polja domov. Posebno ajda je druga leta ob tem času najlepše obetala. Kamor se obrnemo, slišimo le zdihovanje skrbnih starišev, kaj bode za živež, otroci bodo hoteli imeti jesti, bodo prosili za kruh, ali ne bode ga, zastonj bodo prosili. A povsod ni suše; ako stopimo malo v gostilno, posebno ob nedeljah, opazili bomo kmalu, da tukaj nima letošnja suša še nobenega učinka. Tamkaj v gostilni družbe mladih fantov razliva jo veliko tiste grenke pijače po tleh, posebno tedaj, če se nahajajo fantje dveh vasi v eni gostilni. Ni treba do-

sti besed, in kmalu zažene kateri vrček s pivom svojemu nasprotniku v glavo. Mi nismo nevošljivi gostilničarjem, če imajo v nedeljo polno gostilno gostov, ali to bi jih pa uljudno opomnili, da bi med službo božjo, posebno na deželi, ne dajali gostom pijače. Znani so mi slučaji, da se fantje pred sv. mašo nahajajo pri cerkvi, ko se pa začne sv. opravilo, pa odidejo v gostilno popivat, potem ko gredo ljudje od službe božje domov, že tam v gostilni prav neolikano razgrajajo in vpijejo. Sedaj se nekateri vzdignejo in gredo domov bolj klaverno, meneč, da bodo le oče mislili, da sem bil pri sv. maši; ali če so pa bili ostali oče doma in vprašajo sinčka, kaj so pa danes gospod pridigovali ali, ob korej bode sv. maša v nedeljo, tedaj je pa sinček v škripeih, ker ne ve nič in rudečica ga oblije po licu. Sam pri sebi sklene, v nedeljo pa ločem biti pri sv. opravilu. Ali v nedeljo pride zopet s tovariši, ki so na slabem glasu, skupaj, in zopet zapije sv. mašo. Pri tem ne preostaja drugega, kakor zapustiti tako tovarišijo. Morebiti ti je, dragi mladenič, znan izrek sv. Frančiška Saleškega: „Sv. maša je solnce vseh duhovnih opravil.“ Ali niso to lepe in blažilne besede, ali ni tudi božja in cerkvena zapoved, ki nas veže, da kot kristjani to izpolnjujemo? Ti mladenič, bi pa zapravljal trdo prisluženi tedenski zaslužek med sv. mašo v gostilni! Ne moreš ugovarjati, da imaš veliko denarja in ga ne moreš v nedeljo popoldan zapraviti, pa nekaj prihrani za poznejši čas, za starost. Bodeš pa majal z glavo: Saj ne vem, če bodem dočakal starost. Tega pa nihče ne ve; če ti pa Bog da včakati starost, bodeš lahko zžival, če bodeš kaj imel, drugače znaš pa še kruha prositi. Znan mi je bil neki berač, cenili so, da je zapil v svojem življenju okrog 4000 K; kajne, lepa svota. Pri vsaki hiši so ga z nevoljo sprejeli, češ, tebi bi ne bilo treba na starost prositi kruha, zakaj pa nisi varčeval v mladosti. Enako se zna tudi tebi, mladenič, zgoditi; uporabi dobro čas mladih let! Te vrstice sem ti zapisal, dragi mla-

denič, uvažuj jih, s tem bodeš storil svojim starišem, če jih še imaš, in dušnim pastirjem veselje, sebi pa časno in večno korist.

Mladeničem, ki odhajajo k vojakom.

Približal se je čas, ko bodo morali mladeniči, ki so bili potrjeni, vzeti slovo od ljubih domačih in se podati v tujino k svojim krdelom, kamor so pridelnjeni. Zato se moram tudi jaz posloviti od vas in vam v slovo zapišem par vrstic v tolažbo in spodbujajo. Prvo, kar je najpotrebnejše za vojaka, je: da ne pozabi na Boga, tedaj ga tudi on ne bo pozabil v stiskah in nadlogah, če kedaj pridejo. Zato se naj vsak v kratki molitvici zateka k njemu. Drugo največjega pomena pri vojaki je: ubogljivost in zvestoba. Dragi mi mladeniči novinci! Dosedaj ste bili doma pri svojih stariših, skoraj popolnoma brez skrbi ste živeli. Pa prišli ste v dobo, v kateri nas je bilo že veliko drugih. Pridete med tuje življenje in tuje ljudi. Svojem predpostavljenu bodete morali biti pokorni in vdani. Pokorščina pripelje človeka do častne stopinje in slave! Pred vsem pa je najpotrebnejša zvestoba v službi. Če bi zvestobe ne bilo, bi tudi že Avstrije ne bilo. Vi boste stebri Avstriji in naši slovenski domovini, če ji boste zvesti in pokorni, kakor ste ji obljubili. Posebno vas opominjam predslabo tovarišijo in pijančevanjem. Ogiblajte se teh dveh grdih navad, katere so posebno pri vojaki najslabše. Če se boste tako držali, boste imeli lahko življenje pri vojaki. Za slovo si zapišite v vaša srca geslo: „Z zvestobo in pokorščino za Boga, cesarja in domovino!“ Pozdrav! — Janko.

Zabava.

Tiskovna pomota.

Gospa Vertačnikova je bila vdova po gospodu sodnem svetniku Josipu Vertačniku. Po smrti svojega soproga si je najela manjše stanovanje bolj zunaj mesta. Tu je živela s svojimi tremi otroci in jih pošteno preživljala ter skrbno odgojevala, kolikor ji je to dopuščala mala pokojnina. Ker so vsi vkup živeli v pravi bogaboječnosti in zlati zadovoijnosti, so bili prav srečni.

Dejali smo, da je imela gospa le malo pokojnino; njen soprog je namreč kaj zgodaj umrl, in zato ni bila pokojnina kdove kako velika. Kar jim je manjkalo denarnih sredstev za življenje, prislужili so si mati in dve hčeri z delom svojih rok. Kar nič jih ni bilo sram dela, ne gospe, ne gospodičen. In res so si s šivanjem, pletenjem in vezenjem prislужile toliko, da niso trpele pomanjkanja, ter se oblačili, sicer ne razkošno, vendar stanu primerno in dostojno.

Sin Milan je hodil v gimnazijo domačega mesta. Bil je jako nađarjen, a tudi marljiv dijak, ki je po svojem znanju in dostojnem, vzornem vedenju prekašal vse sošolce. Mati je bila svojih otrok, ki so bili tudi čvrstega telesa in lepe, prikupljive postave, jako vesela, ter je našla v njih čednostih in prednostih mnogo utehe in tolažbe radi prezgodnje izgube ljubljene soproga.

Milan je dovršil maturo. Prišel je čas, da gre na vseučilišče. Gospa Vertačnikova nikakor ne bi zmogla potrebnih denarjev za to, a znanci in prijatelji so jo tolažili z upanjem, da dobi njen sin kako dobro podporo ali štipendijo. Že se je bil oglasil za-njo, in ker je bil prvi med svojimi sošolci, njegov rajni oče pa vesten in od svojih predstojnikov spoštovan uradnik, so vsi upali za trdno, da dobi podporo. Že je imel pripravljen svoj kovčeg, napolnjen z najpotrebnejšimi stvarmi. Mati in sestre so marsikdaj čule dolgo v noč, da so mu napravile perilo. Zadnje prihranke je obrnila v to, da

mu napravi tudi potrebne obleke. Že so določili, kdaj bo odpotoval Milan. In eden njegovih tovarišev mu je ponudil, da ga popelje s seboj zastoj v glavno mesto.

Napočil je dan, odmenjen za odhod. Bil je mrzel, meglen dan začetkom novembra. Ura je že bila osem. A težko pričakovanega odloka o podelitvi štipendije ni bilo od nikoder.

Milan hiti v urad, da poizve kako in kaj. A kako se prestraši, ko izve, da je dobil štipendijo drugi, manj vredni in manj potrebni. „Drugam oddano“, ti suhi besedici na njegovi prošnji, mu niste šle iz spomina, ko je šel domov ves žalosten in potr. Ves bled je stopil v sobo in zaklical: „Vsi naši upi so splavali po vodi. Štipendije nisem dobil, dobil jo je drugi.“ Naslonil se je na mizo in bridko jokal.

Tudi mati in sestri so bile zelo parjene in se spustile v obupen jok. „Preljubi Milan“, reče starejša sestra, „rađa se odpovem svoji mali dedščini, ki je shranjena pri sodišču, samo, da se boš mogel izšolati.“

„Tudi jaz storim to iz srea rada“, reče mlajša sestra. „Saj bi bilo vendar škoda Milanove nađarjenosti in vednosti! Kaj naj bi sedaj počel, kam se obrnil? Ali naj se gre učiti rokodelstva?“

Milan vstane, ves ginjen tolike ljubezni, objame svoji sestri, ju prisrčno poljubi, potem pa reče: „O kako dobri ste, preljubi sestri; a vajine ponudbe vendar-le ne morem vsprejeti, nikar ne zamerite.“

„Zakaj ne?“ vprašate obe hkrati, nekako osupnjeni, užaljeni, in se izvijete iz njegovega objema.

„Zakaj ne? Ne maram vaju oropati itak male dedščine. Kdo ve, kaj se vama utegne še pripetiti, n. pr. kaka bolezen, in kaj potem, če nimata prav nobenega denarja! Dvomim tudi, da bi vama mogel kdaj povrniti, kar mi sedaj ponujata in kar bi vzel le kot posojilo. A tudi zato ne morem vzeti, ker je premalo za-me in moje učenje.“

„Bova pa še dodali“, reče Ivanka; „imam še zlate uhane, zlat prstan z

nekaterimi dragimi kamni, in nekaj malega prihranjenega.“

„Tudi jaz imam še nekaj dragočnosti“, se brž oglasi Tilka; „zlate uhanne in srebrno jedilno pripravo, ki mi jo je podarila krstna botra.“

Kar naenkrat sta znosili sestri imenovane stvari skupaj in jih položili na mizo. „To vse vkup“, reče Tilka, „bo pač menda zadostno za pričetek?“

Milan je odmajal z glavo in ves solzan rekel: „Preljube, dobre sestre, obdržite vse za hude dneve! Življenje na vseučilišču je tako drago, da bi vse to ne zadostovalo niti za eno leto.“

„Ljubi otroci,“ je rekla mati, „čepprav je moja žalost silno velika, vendar me močno tolaži vaša vzajemna, požrtvovalna ljubezen. Jako mi je tudi všeč nesebičnost Milanova; ne vem, kdo izmed vas ima bolj plemenito in zlato srce, in gotovo gleda gospod Bog z dopadajenjem na vas vse. Toda, preljubi hčeri, tega nikakor ne smem in ne morem dovoliti, da bi vidve svoje malo premoženje popolnoma porabili za brata. Bog ve, koliko časa bom še živele, znabiti le še malo časa; ako umrjem, preneha moja pokojnina. In kaj bosta počeli potem, če ne bosta imeli niti beliča pri hiši. Milan ima popolnoma prav; kar bi mu vedve tako rade dale, ne bi nikdar zadostovalo za dolgo dobo njegovega učenja. Pa tudi to bi se utegnilo primeriti, da ne bo mogel dovršiti Milan svojih naukov, potem ste pa vsi skup največji reveži. Le zaupajte v Boga, otroci, nam bo že kako pomagal. Saj nas je že dostikrat otel iz te ali one nadloge, in tudi sedaj nas ne bo zapustil. Ni dal Milanu zastoj tako lepih zmožnosti in darov; gotovo mu bo dal tudi priliko, da se bo izobrazil še bolje ter jih rabil mnogim ljudem v prid, obenem pa bo pomagal vama. Da, v Boga zaupam, trdno zaupam. On je oče vdov in sirot; kot takega se je izkazal tudi nam in se bo še izkazal. Njega prosimo in molimo, pa se bo obrnilo k dobremu. Trdno verujem in upam, da se bo to zgodilo.“

Ravno je sklenila roki k molitvi, da bi zaprosila Boga pomoči in tolaž-

be, kar nekdo potrka na vrata. Gospasi brž obriše solze ter zakliče: „Naprej!“ Postaran gospod sivih las, pa plemenite zunanosti vstopi. Z levico se je upiral na palico, z desnico pa je držal nekaj cekinov. Nihče ga ni poznal, ne mama ne otroci; a vsem se je zdel ta gospod ljubeznjiv in ljudomil človek.

Gospod vidi, kako ga gledajo same solzne, objokane oči. Vidno ganjen reče gospelj: „Oprostite, da vas jaz tujec, motim in nadlegujem. Lahko si mislite sicer, po kakih opravkih pridem semkaj, vendar pa sem zares iznenaden, da vas najdem v toliki bridkosti.“

„Torej veste, v kako žalostnem položaju smo sedaj?“ reče gospa. „Vi ste jako ljubeznjivi, gospod, da ste se potrudili k nam.“

Na to gospod: „Jaz ne vem ničesar, niti najmanjše stvarice ne vem. Ne poznam vas in ne vem, kdo ste, niti vaše čestito ime mi ni znano. Kaka nadloga vas je zadela? Mi morete li povedati?“

Gospa ni vedela, čemu in zakaj je prišel ta gospod k njim. Dejala je: „Neznani ste mi, gospod, in tuji, in vendar vas zanima naša žalost; zato bi pač ne bilo lepo, ko bi Vam prikriivala vzrok naše tuge. Moj sin Milan je hotel danes zjutraj odpotovati na vseučilišče. Za trdno smo se zanašali, da bo dobil kako ustanovo. Pa ravno ta trenotek smo izvedeli, da jo je dobil nekdo drugi.“

„Obžalujem iskreno“, reče tuji gospod, in opazuje ter ogleduje Milana kaj natanko. „Kakšna so Vaša spričevala?“ „Dobra“, odgovori Milan. „Ali jih imate blizu kje, ali bi mi jih pokazali“, pravi tujec. „Zakaj ne?“ reče Milan. „Tu imam vsa spričevala vkup, na vseučilišču bi jih bil rabil.“

Tuji gospod se oprusti in sede. Potem pa bere spričevalo za spričevalom. „Izvrstno“, reče gospod, „ko jih da Milanu nazaj. „Pa na kaj ste še opirali svojo prošnjo?“

„Moj oče je bil cesarski uradnik, ki je vestno in natančno opravljal svojo službo. Na neki komisiji se je pre-

hladil, umrl naglo in zapustil vdovo s tremi nepreskrbljenimi otroci.“

„Ni mogoče!“ reče tuji gospod nejevoljen in vstane. A gospa potrdi še enkrat, kar je Milan povedal.

Toda tuji gospod pravi: „Vaš rajni mož pa vendar ni bil tako reven, kakor mi Vi pripovedujete. Če sodim po knjižnici, ki jo je zapustil, je imel obilo premoženja. Med drugimi dragocenimi deli je v njegovi knjižnici nekaj jako redkih knjig v angleškem jeziku.“

Vdova pravi: „Res mi je zapustil moj mož malo zbirko knjig, katerih nisem hotela prodati in jih hranim za svojega sina Milana. Toda med njimi ni ne ene knjige, pisane v angleškem jeziku.“

„To pač ni res, gospa“, odvrne tujec nekoliko nevoljen. „Prav dobro vem, da so tu dobiti angleške knjige! Nalšč zato sem prišel semkaj, da napravimo kupčijo. Prosim, berite!“ To reši, izvleče časopis iz žepa ter ga pokaže začudenim gospej. „Glejte, tu je Vaša hišna številka 63. Tu stoji tiskano, da je v tej hiši naprodaj nekaj angleških knjig, in celo prav redkih.“

„Zares, to številko ima naša hiša in naše stanovanje“, pravi gospa, „pa kako je prišla ta številka v časopis, tega si pa ne morem raztolmačiti.“

Sedaj pristopi Milan, pogleda časopis in pravi: „To je tiskovna pomota. Vem za tisto knjižnico; sam sem bil tam ter bi si bil rad kupil kako knjigo, a nisem imel denarja. Mesto 63 pa bi moralo biti tiskano 93.“

Tuji gospod je umolknil za nekaj časa. Ni vedel, kaj bi rekel. V zadregi se je oziral na okrog po sobi. Bila je jako snažna. Oprava je bila sicer stara, a v dobrem stanu. Videlo se je, da so imeli ti ljudje kedaj boljše dneve. Na veliki mizi je stala še svetilka, ter je ležalo razno žensko ročno delo; mati in hčere so delale, ali pozno v noč, ali so pa začele že zjutraj zgodaj. Na manjši mizici je stal zajutrek, kava, a v svoji žalosti so popolnoma pozabili nanjo. Zapazil je tudi dragocenosti, katere ste gospodični razložili po mizi. In kamorkoli se je ozrl, videl je stari gospod revščino, a poštenost

ter snago in red. Smilila se mu je ta družina in solza se mu je prikradla v oko. Potem spregovori:

„Ljuba gospa! Zdi se mi, da me je previdnost božja pripeljala semkaj v Vaše stanovanje; povod temu pa je bila tiskovna pomota. Hotel sem izdati za knjige znatno svoto denarja. Prav zgodaj sem vstal, da ne bi prišel pred menoj kdo drugi in kupil knjige. Pa če stvar prav premislim, tistih knjig jaz niti ne potrebujem; imam jih vse, samo krasno vezane niso. Bom pa denar bolje obrnil. Vaš sin Milan bo pol leta prav lahko izhajal na vseučilišču s tem denarjem, med tem pa se bo že kje kaj odprlo. Jaz sem grof B... in osebni prijatelj naučnega ministra; bom govoril ž njim o Vaši zadevi.“

Potem da denarje, bilo je deset velikih cekinov, začudenemu Milanu, in reče: „Imejte Boga vedno pred očmi. Učite se pridno in nikar se ne spuščajte v razuzdane norosti vseučiliščne mladine; tako ste kedaj lahko opora materi in sestram.“

„Na svidenje“, je še rekel, in odšel. Milan, gospa in gospodični, vsi so kar strmeli. Ko so se nekoliko zavedli, hvalili so dobrotljivo previdnost božjo. Milan je čez eno uro potem že odpotoval, ves srečen in vesel ter poln dobrih sklepov.

Grof je ostal mož beseda. Potegnili se je za Milana pri ministru in tudi pri drugih veljakah. Oblasti so dale stvar preiskati, in kaj so našli? Oni tekmeč Milanov je bil pravi puhloglav, kateremu so pomagale do podpore le dobre besede različnih zavetnikov, ki so se dali preslepiti njegovemu gladkemu obnašanju in sladkim besedam. Podpore je dobil Milan. Pridno se je učil, vzorno obnašal, in tako kmalu prekoslil vse svoje sošolce. Njegova nadarjenost in vestnost mu je pomagala, da je dobil kmalu službo, v kateri se je pomikal naglo višje in višje ter še prav mlad dosegel visoko državno službo. Bil je svoji materi ponos, veselje in opora. Sam je pripovedoval večkrat to zgodbo, da je pokazal, kako skrbna je božja Previdnost. Dostavil je: „Dobri Bog je tako ukrenil, da

mi je podlaga moje sedanje sreče ti-
skovna pomota.“

Pozdrav Marijinim družbam in Dekl. zvez.

dne 3. kimovca 1911 v Gornji Radgoni. Zložila
Kristina Pintarič.

Ponosno je današnji dan zazoril
In solnce veličastno vstajalo izza gora;
Skrivnostno šepetali valčki so voda
O dnevu, ki ga Stvarnik je otvoril.
In jaz sem poslušala pesem valov,
Teh valčkov, ki prišli so z vinskih bregov
In peli so pesem o Slavi . . .

Pod belo zastavo nebeške kraljice
Korakajo čete slovenskih hčera;
Krasi jih svetinja nedolžne device,
Krasi jih nedolžnost, lepota srca.

Iz jasnih očij jim navdušenje seva,
Ponosna je hoja, ponosna je rast,
Ljubezen jim lice cvetoče razgreva,
Ljubav, ki gori le domovju na čast.

Peruna nekdam so častili očetje
In boginjo živo častil je Slovan,
Pod lipo cvetočo iskal je zavetje,
Ko meč je sovražni poplaval ravan.

A veri očetov več slava ne klije
In lipo slovansko podrl je tujčin.
»Slovenije hčerka, je hčerka Marije
In križev boritelj — Slovenije sin«.

To bila je pesem o Slavi . . .

Pozdravljena torej iz srčne globine,
Ti četa krepostnih, slovenskih sestra!
Pozdrav naj doni ti 'z nebes visočine,
Pozdrav, kot šumenje mogočno morja.

Pozdravljam Vas, dušni pastirji častiti,
Vi stebri domovja in svetle zvezde,
Na nebu slovenskem; vi biseri skriti
Na našem braniku najboljši možje.

Pozdravljam vas, vrle, zavedne mladenke,
Ki sem vas privedel je čvrsti korak,
Da tukaj z ognjenim pogumom Slovenke.
Domovju postavite steber krepak.

Pozdravljene tudi, domače sestrice!
Srčno ste branile obmejni naš dom;
A danes veselje razžarijo vam lice
In srca ne stiska več žalost in dvom.

Naj seme, ki danes se bode sejalo
Ne pade na strme in ostre čeri;
Dal Bog, da bi kal rodovitno pognalo,
Ki cvete in raste. stotero zori.

Razgled po svetu.

Dne 21. oktobra se bo poročil nadvojvoda Karl Franc Jožef s princezino Cito Parma. Govori se, da bo Karl Franc Jožef bodoči cesar avstrijski. — V nedeljo, dne 17. septembra, je prišlo na Dunaju do krvavih nemirov, kakor jih Dunajčani že dolga leta ne pomnijo. Socialdemokrački brezverski huj-skači so napravili velike shode proti draginji. Okrog 140.000 glav broječa nahujskana množica je rogovilila, divjala, vpila in pobijala po dunajskih ulicah. Policija je bila nekaj časa brez moči. Socialni demokratje so pobijali šipe, razbijali s krampi poslopja, uničevali izložbe in trgovine in uničili vse, kar jim je prišlo pod roko. Nemirneži so hoteli udreti tudi v cesarski grad, kar pa se jim vendar ni posrečilo. Na pomoč so morali poklicati vojaštvo, ki je začelo razganjati nemirneže. Ko tudi to ni pomagalo, so vojaki streljali. Oni, ki so poprej korajžno vpili: Živio republika! Proč s kmeti! Proč z vlado! itd., so sedaj

bežali. Eden je bil takoj mrtev, okrog 100 ranjenih; dva sta naslednje dni v bolnišnici umrla. Pozaprlji so čez 350 oseb, ki bodo večinoma vse strogo kaznovane. Tako zapeljujejo socialni demokratje ubogo ljudstvo. Židovski voditelji pa se smejejo, draginja tudi ni prenehala. — Štajerski deželni zbor še ne bo sklican. Naši slovenski dež. poslanci so bili voljni iti v deželni zbor pod pogojem, da se dajo slovenskemu ljudstvu tiste pravice, ki mu gredo po cesarskih in božjih postavah v gospodarskem in narodnem oziru, a nemški nacionalci tega kot strupeni naši nasprotniki nočejo; slovensko ljudstvo bi naj samo plačevalo, pravice pa nobenih ne vživalo. Naši poslanci so res možje na svojem mestu, da se nočejo vклонiti. — Ruskega ministrskega predsednika Stolipina je nek ruski prekuceh v gledališču v Kijevu ustrelil. Morilec se zove Bagrow in je rodom jud. Morileca je obsodilo vojno sodišče na smrt; dne 25. sept.

je bil obešen. — Vojska bo! Tako se je glasilo po časnikih zadnje tedne. Najprvo sta se sprli Francija in Nemčija zaradi afrikanske dežele Maroko v Afriki. Vse je pričakovalo, da bodo začeli pokati topovi. Nazadnje so se vendar pobotali. Sedaj pa je izbruhnil zopet prepir med Italijo in Turčijo ra-

di pokrajine Tripolis v Severni Afriki, do katere ima Italija že dolgo posebno poželenje. Te dni pošilja Italija svoje ladje in vojake v Tripolis, da zasede to deželo. Pričakujemo, da bo de skoro pričelo pokati na jugu iz pušk in kanonov. Slabo znamenje za mladeniče, ki morajo k vojaškom.

Orli.

Orli v Petrovčah. Nepozabno bo za vsakega mladeniča in moža, ki je bil dne 10. septembra v Petrovčah, to veliko mladinsko slavlje. Tako lepega dneva Petrovče menda še niso videle! Vse je bilo okinčano. Zbranega na tisoče slovenskega ljudstva. Čez 350 Orlov v kroju je prišlo v Petrovče. Razvrstili smo se v jutru na postaji ter korakali nato pred Društveni dom in potem v romarsko cerkev k službi božji. Sv. mašo je daroval č. g. dr. Hohnjec. Po sv. maši smo odkorakali z godbo na čelu v Arjo vas, nato pa se je začelo veliko zborovanje v Društvenem domu. Vodil ga je dr. Hohnjec. Govorili so: dr. Hohnjec, dr. Pegan, Vojteh Jeločnik, Gomilšek, Žebot, dr. Jehart, Turšič, Šetine in drugi. Prenovila se je Zveza slovenskih mladeničev ter se izvolil nov odbor. Ustanovila se je nato Podzveza Orlov za Štajersko. Sklenilo se je, da se ustanovi na Štajerskem več orlovskih okrožij, ki naj delajo na to, da se bo v vsaki večji župniji ustanovil Orel. — Po večernicah smo se zbrali k javni telovadbi, katero je vodil načelnik slov. Orlov, brat Vojteh Jeločnik sam. Navzočih je bilo mnogo odličnih gostov in ogromna množica ljudstva. Orli so tako lepo telovadili, da se je ljudstvo čudilo. Viharno ploskanje je sledilo posameznim in skupnim nastopom. Občinstvo se ni naveličalo vstrajati celi dve uri. Splošna sodba je bila, da Orli v telovadbi že daleko prekašajo liberalne sokoliče. — Po telovadbi se je vršila velika narodna veselica na vrtu Društvenega doma. Skupno smo potem šli zvečer na vse strani domov.

— Petrovska slavnost nima pomena samo za nekaj časa, ampak ravno v Petrovčah se je položil zopet nov trden temelj za orlovsko organizacijo na Štajerskem.

Orel v Središču. V nedeljo, dne 17. septembra se je pri nas ustanovil nov telovadni odsek Orel. Na ustanovnem shodu je govoril član mariborskega Orla, brat Praprotnik, ki nam je razložil velevažen pomen Orla za nas, slovenske mladeniče. Izvolili smo si odbor ter se je lepo število mladeničev dalo vpisati v novo organizacijo. Upamo, da dobimo spretnega voditelja, ki nas bo vadil v telovadbi. Tekom časa si bomo že tudi uniforme omislili. V zimskem času bo prirejal središki Orel za svoje člane in prijatelje stalna predavanja. V spomladi pa bomo resno začeli s telovadbo. V Središču je bil Orel res nujno potreben.

Sv. Križ tik Slatine. Pri nas smo v nedeljo, dne 17. septembra v Mladeniški zvezi imeli pogovor o ustanovitvi Orla. Vsi navzoči so se izrekli za ustanovitev. Nekaj odličnih rodoljubov je obljubilo, podpirati gmotno in z nasveti naš novi odsek. O pomenu Orla nam je govoril poznani organizator slovenske mladine, č. g. Gomilšek, župnik pri Sv. Petru. Povdarjal je gosp. govornik, kako privlačno moč ima Orel drugod, kako se bratje Orli povsod navajajo k poštenemu, versko-narodnemu življenju in so povsod tudi zelo priljubljeni med ljudstvom. Želimo, da bodo vsi križevski mladeniči, ki jim je njih napredek, njih ponos in versko-narodni čut pri sreči, se dali vpi-

sati in tudi sođelovali čvrsto pri Or-
lu.

Mladim Orlom.

Središče 17. septembra 1911.

Ob hrvaško vshodni meji,
Je zasijal novi dan,
Lepše solnce zasijalo
Semkaj nam je čez raván.

In to ljubo, gorko solnce,
Nam mladino je ogrelo,
Njo za naroda svobodo,
Za ideje višje vnelo.

Mladi »Orel« tu peroti
Je mogočne razprostrl,
Se razvijal bo in rastel,
Temo liberalstva strl.

Krila svoja razprostril,
Bo za naroda blaginjo,

Ščitil, branil domovino, ☐
In pa vere nam svetinjo.

Nanj sovrag ves divji gleda,
Ki mu je po veri brat,
A si vero strl je v srcu,
Strl bi jo še bratu rad.

Toda »Orel« naš bo stopal,
Navdušeno in krepko v boj,
Na sovraga ne bo gledal,
Le rod bo branil ljubi svoj.

Da, zares, slovenski narod,
Poglej — mladina vstaja,
Da, zares — pač ž njo bodočnost
Odzdaj ti lepša vshaja.

Bog te živi »Orel« mladi!
Krepko rasti, se razvijaj,
A, s teboj pa rodu mojmu
Mila zvezda sreče sijaj.

Lj—ra.

Dekliški vrtec.

Dobra gospodinja. Minola so desetletja, odkar sem imela priložnost, spoznavati v Posavju poseben način za sušenje in spravljjanje sliv. Vpeljali so bili ta način „Lahi“, ki so tokrat pokupovali slive na drevesih in jih kar na licu mesta posušili, spravljali in odpošiljali. Domačini so začeli posnemati Lahe z dobrim vspehom; kmalu so si vedeli spravljati dotični dobček v svoje žepe. — Ob Dravi in Muri ta način še nikakor ni v navadi. Morda bi se komu poljubilo poskusiti, osobito letos, ko imamo sliv v izobilju. Podam torej tu kratko navodilo: Zrele slive se lupijo ter napol posuše na pletenica ob solnčni vročini. Napol vsušenim slivam se potem odvzame koščica; v ta namen je tudi treba stisniti slivo z dvema prstoma in koščica odskoči, sliva sama pa dobi s tem podobno krožne plošče, slična dvovinarju. Te slivne ploščice se potem nadalje suši. Ko jih smatramo za osušene, nesimo vsako pletenico pod poveznjen lesen zaboj, pod katerim zažgemo za par trenutkov nekaj žveplene niti; to žvepljanje daje slivam svetlo-žolto barvo, ne da bi dobil sad s tem slab okus. Te osušene ali žvepljane slive se potem

prav na tesno zdevljejo v male zabojčke, ki s slivami vred tehtajo 1 kg. Za tak zabojček se je takrat — recimo pred 25. leti — dobilo 1 K 20 vin.; dandanes bi bila cena vsekako višja. Na ta način pripravljene slive se vzdrže nepokvarjene čez zimo in nudijo kuhane nadomestilo za najboljši kompot. Z drugimi posušenimi slivami se sploh ne da do primerjati ne glede na obliko, kakor tudi ne na okus. Poskus bi se morda splačal; tako misli stara kuharica.

Domači vrt. — Jesen je tu, po vrtu v travi — Podlesek cvete nevesel, — Na jug leteli so žrjavi, — Hladan se nam je čas začel. — Mesec oktober je že tu, za njim pa se kmalu oglasi tudi hladna jesen. Ker je bila letos suša, je vse prej dozorelo. Kmet počasi prazni zemljo ter spravlja pridelke domov. Tudi naš vrt začnemo polagoma prazniti ter pripravljati grede za spomlad, kako, o tem smo že govorili nekotliko, da se namreč zemlja skoplje 30 do 35 cm globoko ter se pusti v gručah čez zimo. — V začetku meseca septembra se poseje zimska salata ter se v začetku oktobra presadi. Pustimo jo čez zimo na greдах, ker ta ni tako

občutljiva, kot so druge vrste salat. Raznim semenskim rastlinam, ki smo jih pustili, da si sami vzgojimo domače seme, porežimo glavice in spravimo na suho, da seme izpade, potem pa ga osnažimo plev in smetja. Tu in tam se vidi še pozni cvet naših ljubih cvetlic, pa tudi teh ne bo kmalu več. Cvetlice, ki ne prenesejo mraza, naj se tudi presade ter spravijo na varne prostore. Za to leto smo z našim vrtom gotovi. O ostalih točkah, ki nam jih je navedla naša stara kuharica, govorimo v pomladi, ker spadajo bolje v pomlad. Gotovo se bodo odzvala slovenska dekleta na poziv stare kuharice o perilu, gladenju in krpanju. Za to bo čas po zimi. V pomladi pa, če Bog da, pa spet na svidenje v vrtu. Iskrene pozdrave vsem bralcem in sotrudnikom „Našega Doma“ pošilja vaša stara, pa vendar mlada prijateljica — Dravska Lj.

Ravnanje s perilom. Želji „dobre gospodinje“ glede perila bi pa jaz rada malo ustregla, ne vem, če ji bo prav ali ne. Res je, naj bo slovenska gospodinja še tako izobrazena, pa če ne zna prati, je obžalovanja vredna. V naši vasi je dosti dobrih gospodinj, ali malo jih je, ki bi znale pošteno ravnati s perilom. Potrebno je, da se malo pomenimo, kako se pere. Pri nas peremo tako-le: (če pa prav ne bo, nas pa ti gospodinja malo poučiš.) Nekatero kar samo napol perejo; kadar se jim ljubi, pa perilo namočijo, naj bo belo ali modro, pa malo z milom podrgnejo ter takoj ž njim na vodo, in oprano je. Druge zopet vse skupaj namočijo, da je nazadnje vse kar pobarvano, potem pa modrijo tako, da se ne ve, ali je modro, ali belo, ali zeleno. Zdaj pa pogledjmo, kako jaz perem. Ko se perilo namoči, pa ne predolgo, potem se z milom drgne, požuli in izpere. Nato se zopet z milom drgne, in če je še kaj marogasto, požuli pa v čeber zloži. Zdaj pa se z vrelin lugom večkrat polije, in to se pravi „žehtati“. Po nekod perilo izkuhajo, ker pa prej dobro ne izperejo, je rujavo kot lisjak. Potem, ko se malo shladi, se izžuli in opere do čiste vode. Ko je perilo suho,

je najbolje, da se precej pogladi; žepne rutice, srajce in rokavce, da se precej spravi. Kar je pa iz domačega platna, kakor prtiče, brisalke, pa pri nas z valjarjem valjamo. Zakrpa, je pa najboljša, da se precej, ko je suho, ali se pa dene na stran, da ni treba potem iskati; pa s krpanjem ne odlagati, ker potem navadno ni nikoli več časa krpati. — Zene, mladenke, skrbite posebno, da bodo imeli možki vedno snažno perilo. Pravijo, da se gospodinja precej spozna, če pogledaš njene ga moža. — Celjska mladenka.

Obleka. Ne samo v mestih v odličnih krogih, tudi v trgih in vaseh, v najpriprostejši koči, zanima se ženstvo dandanes za takomenovano toaletno vprašanje. Žal, da so minuli oni časi, ko se je oblačilo ljudstvo v svojo narodno nošo, tudi mi Slovenci jo imamo, in celo kaj krasno in pripravno, toda, opustila se je popolnoma, le še ob kaki slavnosti si jo oblečejo naše mladenke, za stalno se pa ne morejo odločiti. Ako bi me Slovenke hotele to vprašanje rešiti, bilo bi gotovo veliko bolje, ker kratkotrajna obleka današnjega modnega časa stane obilo denarja in časa. Ali ta rešitev se prepušča raznim trgovcem velikomestja, ki nam rešujejo in mi željuo prebiramo v modnih listih, njih vedno se izpreminjajoči kroj, blago in lišp. Oni imajo v prvi vrsti svoj dobiček v očeh, zraven si pa delajo kratkočasje z iznajdbo vedno novih neumnosti, s čutno razdražljivimi kroji in oblikami, ki časti in dobremu glasu ženstva škoduje. „Taka je moda“, pravi marsikdo in se oblači „po modi“ ter se čuti prostega vsake odgovornosti, ako je obleka mnogokrat ne malo proti dostojnosti. Prav mnogi zaidejo v te napake iz nepremišljenosti, ker le po tej poti je bilo mogoče marsikako pametno ženo in mladenko pripraviti, da se je s sedanjo, tesno oblegajočo obleko stavila v ogled, kar bi moralo nas nagniti, da si volimo le bolj valovita oblačila. Le na tej poti nepremišljenosti se je pripravilo dostojno ženstvo, nositi ozka oblačila, kar je naravnost grdo in ostudno, proti pravosti. Le z nepremiš-

ljenostjo se je pripravilo k globokim odprtlinam vratu in prozornim olepšavam. Kako zelo tesno oblegajoče in preveč odprte obleke žalijo čast in sramežljivost, to se ni premislilo. Gotovo bi marsikatera, ako bi bolj premislila, nedostojno obleko odločno zavrnila. Ženska dostojnost, modrost in sramežljivost tvorijo vendar vedno najlepši kinč in kras vsake žene in mladenke. One jim podelijo pravo ljubeznjivost, milino in dostojanstvo, katero se plemeniti ženi in mladenki pristoja. Iz obleke in celega zunanjega nastopa ženske osebe v javnosti, se sklepa na njeno notranjo vrednost, njene čednosti in srčno čistost. Skrbno pazimo vsaj me dekleta dekliških zvez in Marijinih družb, da ne bomo v tem oziru nobenemu kamen spodtiklajev. Plemenita žena in mladenka v dostojni obleki vzbudi tudi v čutnosti pogreznjenemu človeku spoštovanje. Njena postava mu je tiha pridiga, ki ga spominja na čednost in čistost. Da bi vsaj vse zavedne žene, zlasti pa dekleta slovenskih dekliških zvez, združeno delovale zoper vsako nedostojnost v obleki. Začnimo pri sebi, da bomo drugim v vzgled. Smemo se okusno in čedno oblačiti, kakor se naši starosti in stanu pristoja, toda vselej naj bo dostojno in priprosto. Ali naj je nakit in olepšava vsa naša čast, naš namen? Ali smo le v to ustvarjeni, da svoji nečimernosti strežemo? Posnemajmo one ljudi, ki se kljub svojih zmožnosti priprosto oblačijo. Zavedajmo se, da prava veljava žene in mladenke, ni v moderni obleki, ampak v plemenitem, blagem srcu.

Mladina in alkohol. Največji sovražnik naše mladine je alkohol; on je žrelo, v katero padajo narodi. Noben strup ne stori tega, kar stori alkohol. On povzroči bolezni v želodcu, živcih, možganih in krvi, s tem krajša človeško življenje, večkrat pa celo naglo pretrga po mrtvoudu ali srčni kapi. Alkohol je največji zastrupljevalec mladine v duševnem oziru, ker škoduje razumu ter vodi do popolne duševne toposti. On je sovražnik mladine tudi v нравnem oziru ker povzroča te-

isna pokvečenja in prestopke, polni ječe in norišnice, vodi k revščini in ubožtvu; s tem uničuje narodno blagostanje in politično odpornost narodov. Ako ne neha mladina z pitjem alkoholnih pijač, mora nastopiti v kratkem popolen propad, ker škoda, katero povzroči alkohol, se ne tiče samo onih, ki se mu vdaajo, ampak tudi nedolžnih. Tisoče in tisoče ljudi umrje strašne smrti vsled razvade pijančevanja posameznih oseb, ki so vzrok nesreč na morju, železnicah, tovarnah, rudnikih in v delavnicah. Zato pa mladina, boj se alkohola, ki je največji goljuf in hinavec, ki je sovražnik vsega, kar je krščanskega. On je kriv političnih zmešnjav, ker se mnogi časopisi berejo v alkoholni omotici. Zato pa, mladina, napovej boj, in to s pomočjo abstinentskih društev, katerih cilj je zmernost. Na čelu abstinentskega gibanja bi morala stati mladinska organizacija, vsa naša društva in zveze naj bi imele abstinentske krožke, ter naj bi bile naročene na abstinentski časnik „Zlata doba“. Vsa društva naj odstranijo alkohol od društvenih prostorov ter naj prepovedo udom, siljenje k pitju na veselicah. Če bo tako ravnala naša mladina, bo s tem pokazala, da je izobrazena, ker ne sili v pogubo pijanstva. Le na ta način smemo misliti na lepši napredek. Slovenski mladeniči in dekleta, boj alkoholu, njegovim razširjevalcem in njegovemu glasilu, ptujskemu „Štajercu“. Vsi za enega, eden za vse!

V zelenem logu. Pred kratkim sem bila v zelenem logu in našla tam na klopi pod kostanjevim drevesom listek z napisom:

„Oj srce, kdo ume te,
tvojo polnost in praznoto;
ti črtiš in ljubiš vse,
svet, življenje — smrt, sramoto.“

Zamislila sem se v vsebino teh vrstic in spomnila se nje, ki jih je zapisala.

Počasi, tiho je prišla v zeleni log tudi ona, moja prijateljica, da se je tukaj navžila svežega zraka in se ji je nekoliko razvedrila duša.

Kako sem se je razveselila. Prinesla je seboj ročna dela in pričela pravi pouk. Mnogokrat me je razveselilo delo mojih rok, a ko sem prišla v njeno bližino, pa sem spoznala, kako daleč še capljam za njo. Kakor otroka, znala me je pridobiti. Občudovaje je vzela v roko moje ročno delo, potem pa začela naštevati tudi pogreške. Prijela me je, če ne rečem strogo, vsaj resno, in v njeni navzočnosti sem morala popraviti vse, kakor učenka pri svoji učiteljici.

A kesam se ne, hvaležna sem ji bila in ji bodem za vse tiste lepe ure, ki sem jih prebila v njeni družbi v zelenem logu.

Listek, ki sem ga našla oni večer, me je zanimal. Sama je bila takrat tamkaj, zato ji je postalo nekako otožno, njena lepa, dovzetna duša je pač potrebovala razvedrila.

Nekaj toplega je zavelo v moji duši in spomnila sem se resničnosti vrstic:

„Slajše, kakor slavca petje,
dražja, ko zlato sveta;
lepša, ko cvetlic vse cvetje,
je ljubezen bližnjega.“

Kaj pa ve, drage mladenke? Kaj pa naj vam pošljem? Se li zadovoljite danes samo s pozdravom?

Vaša Zvonimira.

Društveni glasnik.

Velik mladeniški shod pri Sv. Križu na Koroškem. Mladeniški shod, katerega je priredila S. K. S. Z. za Koroško na praznik 8. septembra pri Sv. Križu nad Spod. Dravbergom, se je vršil ob zelo krasni udeležbi. Prišli so mladeniči, možje in tudi nekaj deklet in žen iz vseh bližnjih koroških in štajerskih krajev. Ob 9. uri je imel cerkveni govor v natlačeno polni cerkvi preč. g. Kogelnik, župnik z Radiš. Orisal nam je kakšno mora biti življenje pravega, vzornega katoliškega mladeniča, da doseže svoj cilj. Po slovesni sveti maši, katero je daroval preč. g. dr. Hohnjec iz Maribora, vršil se je shod pod milim nebom pred cerkvijo. Shod je otvoril predsednik Zveze g. dr. Rožič s pristrčnim pozdravom na vse koroške in štajerske fante, ki so se potrudili k Sv. Križu, da se navdušimo za skupen boj proti našemu verskemu in narodnemu sovražniku. Nato je govoril veleč. g. Jožef Rožman, župnik iz Črneč. Sovražniki nas napadajo, hočejo nam vzeti vero in jezik, ker vidijo, kako lepa da je naša zemlja. Da bi to lažje izvršili, nam odtegujejo in zabranjujejo izobrazbo, dobro vedoč, da bi se brez prave izobrazbe ne mogli ubraniti. Veleč. g. profesor dr. Hohnjec iz Maribora je prinesel pozdrave koroškim mladeničem iz zelene Štajerske. Navduševal je udeležence za mladeniško gibanje, da bi se tudi na Koroškem mladina tako organizirala, kakor se je na Štajerskem. Mladina potrebuje izobrazbe in zato se naj ustanavljajo izobraževalna društva, Orli, dekliški odseki. Dandanes rabi mladina tudi gospodarske izobrazbe. Slovenski kmečki stan nazaduje, primanjkuje delavcev. Vse to moramo sami izpopolniti, in to storimo, če se skupno v društvih izobražujemo. Zavedati se tudi moramo, da nas je Bog ustvaril kot Slovence in da hočemo kot Slovenci tudi ostati. Kot vzgled nam je navedel govornik Spodnje Štajerske, katera se more le mla-

dinski organizaciji zahvaliti, da je bil pognan liberalizem pri zadnjih državnoborskih volitvah iz dežele. Gospod dr. Rožič je razvil program mladeniške in gospodarske organizacije za Spodnje Koroško. V mladini je prihodnost, zato je treba mladino organizirati. Zavedati se moramo, da Avstrije bodočnost je v slovanskih rokah. Mladina, mladeniči in dekleta, morajo na krov, na stražo! V izobrazbi, v samopomoči je rešitev našega naroda. Mladeniška organizacija nas bo stotila močne. Mladenič iz Marenberga je vzpodbujal udeležence, da se ravnajo po besedah govornikov in da ustanovijo društva v krajih, kjer jih še ni. Nato se je zaključil shod z velikim navdušenjem. Upamo, da bo obrodil najlepši sad. Živela vzajemnost štajersko-koroške mladine!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Pred pragom je še mesec, v katerem bodeta pretekli dve leti, od kar se je ustanovila Marijina družba pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Le enkrat samo smo še Vas prosile, veleč. g. urednik, da ste nam odkazali nekaj prostorčka za poročilo o naši Marijini družbi. Zato pa sedaj trdno upamo, da boste blagovolili nekaj skromnih poročil, sprejeti v res prekrasno glasilo »Naš Dom«. Mislili bi se lahko, ker smo se še-le enkrat zglasile, kakor sem omenila zgoraj, da je imela naša Mar. družba premalo življenske moči in da je že zaspala — toda ravno nasprotno. Življenje in življensko moč so ji dali naš veleč. gospod župnik, ki so sicer v kratkem odložili vodstvo spretnemu sedanjemu voditelju č. g. kaplanu Rateju, toda vendar še zmiraj prav skrbno skrbe za napredek družbe in so nam med drugim dali prav lepo olepšati Marijino zastavo, zakar jih lepo zahvaljujemo. Sedanji prav dober vodnik Mar. hčerk so torej, kakor sem že omenila, preč. g. Ratej, ki skrbijo prav zelo za naraščaj Mar. družbe, zlasti pa se trudijo, da

bi povzdignili versko življenje njenih udov na prav visoko stopinjo. Kolikokrat nas spodbujajo v kapelici »Brezmadežne« k čistemu, poštemu, dobremu in krščanskemu življenju, kolikokrat nam priporočajo v krasnih besedah večkratno sv. obhajilo, da kolikor mogoče naj bi izpolnjevale prav vročo željo sedanjega sv. Očeta Pij X., in bi naj, če le mogoče prejemale vsak dan sveto obhajilo! Me skušamo kolikor mogoče ugoditi želji ugoditi želji našega vrliga voditelja in zahajamo večkrat k mizi Gospodovi in ob Marijinih praznikih pa sprejmemo skupno sv. obhajilo. Večkrat imajo za naše ude preč. g. župnik slovesno sv. mašo, da bi duhovno življenje naše družbe prav bujno se razcvetilo. Marijine hčerke skušajo tudi prav zelo povzdigniti slovesnost svetih maš z ljubkim petjem in s tem privabiti še več vernikov k pogostnim sv. mašam. Skrbimo pa tudi kolikor mogoče za prav krasno okinčanje naše cerkve in v ta namen delamo in kupujemo prav lepe vence in šopke. In omenim tukaj prav rada, da se mnogo trudita okinčati cerkev med drugimi posebni vrli Marijini hčerni Marija Muhič in Genofefa Zorman iz Vidma. Ne morem si kaj, da ne bi tudi omenila, da imajo tudi nekdanji udi Marijine družbe veliko zaslug pri okinčanju cerkve. Naj omenim, da je blaga mati Ana Čuček s svojo vrlo hčerko Klaro, ki je bila celo pomočnica predsednice Mar. družbe, ki pa se je v zimi poročila, kupila krasen venec »Žalostni Materi Božji«. Bodi potrjeno, da nas je zapustilo mnogo vnetih Marijinih hčerk, katerim me želimo prav mnogo sreče v novem stanu. Kupila sta nadalje zelo lep venec vrla zakonska Alojz in Marija Mikl iz Blaguša. Vsem darovnikom omenjenim in neomenjenim prav iskrena hvala! Stejem si nadalje dolžnost, da prav lepo in iskreno zahvalimo č. g. Rateju, ki nam dajejo lepe nauke o kapelici, razlagajo nam pa tudi v čitalnici skupno z Dekl. zvezo prav koristne reči in nas spodbujajo k narodnosti, in da naj posvetimo vse svoje moči domovini in slovenskemu narodu.

Gornja Radgona. Prekrasen je bil dan 3. septembra za našo mladino, ko se je vršil pri Sv. Petru velik dekliški shod. S strahom smo se pripravljali na ta dan, kar ni čuda, saj se ima ravno tukajšnja obmejna mladina boriti s tolikimi zaprekami in nasprotniki, vendar se je shod izvršil nepričakovano sijajno. Prihitele so naše najbližje prijateljice iz Prekmurja; potem lepo število mladenk iz Kapele, Sv. Jurja ob Ščavnici, Svetinj pri Ljutomeru, Sv. Križ, Ljutomera, Sv. Antona, Sv. Benedikta v Slov. gor. ter iz Negove. Dekliške zveze: Sv. Ana na Krembergu, Središče in sv. Jurij v Savinski dolini so pa poslale iskrene sesterske pozdrave. Hvala! Udeleženk je bilo nad 500. Toraj res lepa četa, ki je pokazala našim nasprotnikom, kaj premore organizacija slovenske mladine. Ob pol 10. uri je bila slavnostna pridiga, ki jo je imel naš organizator vlč. g. dr. Hohnjec, navduševal nas je, naj bodemo mladenke angelji varhi samim sebi, da si ohranimo čistost srca, in tudi svojemu bližnjemu. Veliko

število deklet, domačih in iz drugih župnij je pri sv. maši pristopilo k skupnem sv. obhajilu. Po končani službi božji je bil skupen odhod na zborovalni prostor, na vrt g. Osojnika. Na predlog vlč. g. Hohnjec-a in duh. voditelja domače dekl. zveze, velč. g. J. Luskar-ja, je bila izvoljena za predsednico zborovanja, članica tukajšne dekl. zveze, Antonija Kovačič, ki se je v kratkem govoru zahvalila za to čast, ter otvorila zborovanje. Pozdrav je deklamirala zvezina predsednica Než. Osojnik. Pesmica je bila polna primernih in duhovitih misli, ki jo je nalašč za ta dan zložila naša domačinka, bivša članica dekl. zveze Kristina Pintarič. Pesem »Slovenska zemlja«, je navdušeno deklamovala Rezika Kovačič. Nato smo z velikim veseljem poslušale slavnostnega govornika vlč. g. dr. Hohnjec-a, ki je posebno povdarjal izobrazbo mladine na krščansko-narodni podlagi, izobrazbo deklet v gospodinjstem oziru ter nam naslikal prav živo pogubonosno delovanje liberalcev in sadove njihovega dela pri nas in drugod. Sledili so govori domačih članic dekl. zveze. Anica Gomilšak je v krasnem govoru naslikala boj slovenske mladine z njenimi nasprotniki ter nam tudi navedla orožje, ki ga naj rabimo v tem boju, odločno voljo, vestno izpolnjevanje svojih verskih in narodnih dolžnosti, neustrašenost v vsem, kjer se gre za čast božjo, narodovo in našo. Naše geslo bodi: »Smrt — a greha ne«. Vsaka Slovenka bodi tudi junakinja. Pepica Strah je navdušeno govorila: »Slovenke rešite nam naše svetinje! Razložila nam je, kako čuvajmo naše najdražje svetinje: sv. vero, mili materni jezik in svojo nedolžnost. Vsem tem je s primernimi besedami odgovarjala predsednica zborovanja J. Kovačičeva. Nato so sledili pozdravi zastopnic iz sedanjih župnij, katerim je odgovarjala prav spretno in duhovito predsednica tukajšne dekl. zveze. Ob koncu je nastopil duh. voditelj petrovske dekl. zveze vlč. g. J. Luskar ter nas v lepem govoru navduševal zlasti za čednost, treznost in čistost. Nikoli naj se ne sliši iz ust slovenske mladenke nedostojna beseda ali kletev, slovenska deklica naj nikoli ne pozabi, da le trezna mladina je narodu v čast. Po tem govoru je vlč. g. dr. Hohnjec zaključil shod. Tako je končal ta shod v veselju in zadovoljnosti vseh navzočih. Dekleta, domača in tuja so se veselja žarečih obrazov zahvaljevale, da se jim je priredil tako krasen, nepozabljiv dan. To naj pa bo tudi našim nasprotnikom dokaz, da:

Dokler bo zvesta ji mladina
Ničesar naj ne boji se slov. domovina.

Dramlje. Dragi »Naš Dom«! Bodi mi pristrčno pozdravljen, saj ti si eden najboljših mojih prijateljev, kar jih imam. Zadnjič smo ti poročali, da imamo štiri krasne cerkve vse v najboljšem redu, samo mladinskih organizacij je pri nas premalo. Mladenci so si ustanovili takoj Mladeniško zvezo, katera res dobro deluje. Kaj pa me dekleta? Tudi nam dekletam vedno bolj gori srce za vero in domovino. Želimo si ustanoviti Dekliško zvezo.

A same ne vemo kako začeti. (Obrnite se na Slov. kršč. soc. Zvezo v Maribor za pojasnila. Op. uredništva).

Sv. Lovrenc na Dr. polju. Po konci narodí, iz sanj se vzbudite! Po konci lovrenčka župnija, posebno dekleta in mladeniči! Ne samo sanjati več o deklinški in mladeniški zvezi in o Orlu, ampak ustanovite si te organizacije! Dragi mladeniči! Skoraj bode zima prišla in kaj boste počeli v tako dolgih zimskih večerih letos, ko ne bode veliko košic in ne koruze za luščiti. Odpravite tisto grdo navado po vasi kričat gor in dol in odločno, pa enoglasno rečite: »Orla si bomo ustanovili, da ne bomo v naši čitalnici samo naslikanega imeli, da nas bo veliko živih, srčnih in pogumnih Orlov v naši prostorni čitalnici. Toraj na delo! Kaj pa deklinška zveza? Dolgo se že govori o njej. Ko bi naš častiti g. kaplan bili tam, kjer so bolj srčna in odločna dekleta, bi že Deklinška zveza bila ustanovljena. Toraj, pogum dekleta, da ne boste po zimi zaspala, ko še dobite vprašanje od č. g. kaplana, ki močno za vse skrbijo, pogumno in enoglasno recite: »Da, me hočemo imeti deklinško zvezo in še prej, ko bode začela slana padati, da nam ne zamori našega navdušenja za narod in vero.«

J. D.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Že dolgo sem nameraval napisati par vrstic za Naš dom, katerega vsakokrat tako željno pričakujem. Danes mi je dana prilika, da lahko poročam nekaj od nas Lenarčanov, sicer bi mislili g. urednik, da nas ni več na svetu, ker se ne sliši od nas nič v »Našem Domu« pa tudi ne v drugih listih. Tega nam ne smete zameriti g. urednik, kajti imeli smo veliko sušo, da je bilo vse nekako pospano pa tudi naša »Mladeniška zveza« je nekoliko ovenela. Zdaj pa, ko smo dobili nekoliko dežja, oživila je tudi naša zveza in se začela pripravljati na neko gledališko predstavo, nekaj mladeničev se tudi pridno vadi v petju pod vodstvom našega dobrega g. nadučitelja. Mladeniči, le tako naprej! Bodimo si složni, ker le tedaj ako si bodemo edini, bodemo nekaj dosegli. Z letošnjim letom se pač ne moremo jako hvaliti ali upajmo pa, da bo v bodoče naša Mlad zveza lepše cvetela kakor do sedaj in da bode vsem drugim v vzgled. Mislim pa tudi, da se bomo v kratkem skazali. Na dan s kakim shodom, ali pa s kako gledališko predstavo.

Mladeniči dragi le čvrsto naprej
Da bode rešen naš narod poprej.

Lenarčki mladenič.

Slov. Bistrica. Dasi je malokaj čitati v »Našem Domu« o nas, vendar prav živahno delujemo v Izobraževalnem društvu, seve le mladina, in še to le ona, ki se zaveda, kako važni čas za izobrazbo duha in srca je čas mladosti. Sedaj smo pa dvakrat, dne 6. avg. in 17. septembra predstavljali novo igro »Mala pevka«, ki je res ena najkрасnejših iger za naše

nepokvarjeno dobro ljudstvo. Kdor išče primernih iger za naše kmečke odre, ta pač ve, kako težavno je izbiranje. Ljubavnih dram, zabeljenih s toliko in toliko poljubi in vednostim začetkom in koncem, ki nedolžne, nepokvarjene gledalce, kakor so večinoma udje naših Marijinih družb, mladinskih zvez i. t. d., obliva z rudečico sramu, takih iger naša društva ne morejo rabiti in se v tem oziru načelno ločijo od liberalnih prireditev. Zato bo pa »Mala pevka« res kaj dobrodošla za vsa izobraževalna društva in želeti je, da si to lepo igro naročijo vsi, ki hočejo svojim udom podati kaj podučnega in res ob enem tudi kaj lepega. Igro so naši fantje in dekleta prav povoljno predstavljali ter dosegli z njo največji gmotni in moralni vspeh. Naroča se igra pri Izobraževalnem društvu v Slov. Bistrici, ter stane izvod z notami vred 1 K, a se manj kot 5 izvodov ne pošilja, s čimur se pa ob enem dobi tudi pravica za predstavo.

Ptuj. Shod slovenske deklinške zveze je bil, kakor po navadi, tudi tokrat dobro obiskan. Gospod društveni voditelj omenja, da je letošnja huda suša pritisnila tudi na dekl. zvezo, tako da je moral eden shod izostati; težave pridejo povsod, ne vsstrašimo se nasprotovanja. Predsd. T. Breznik v lepem govoru razpravlja o pobožnih govorih med društvenimi udi. Toliko praznega, grešnega se govori, zakaj bi se poštena dekleta bala poštenih govorov. Bodimo poštene, verne v svojih mislih, besedah in dejanjih. Pepica Korošec je podala primerno navodilo za služkinje, zlasti take, ki morajo v mestu služiti. Lurški romar, mladenič Ver, nam je v krasnem govoru, in krasnem sestavku orisal potovanje Slovencev v Lurd 1. 1908. Predavatelj je pokazal zopet, da ima bistro oko za vse, kar se je godilo na potovanji okoli njega in na božji poti sami, zlasti pa »toplo, verno srce v Lurdu« je rekel, ima svoj zemeljski raj. »Nikdar mi nebo žal za denar, ki sem ga na tem romanju potrošil.« Zelo ginljivo je popisal slovo od Lurda, vpletel marsikaj poučnega, pa tudi šaljivih prigodbic mu ni zmanjkalo. Končno je odgovarjal na morebitna očitanja, zakaj je šel v Lurd. Predavatelj je žel burno priznavanje in zahvalo. K sklepu je vrla mladenka Marija Rašl kaj živo in korajžno govorila: Marsikatera deklica je sama kriva svoje nesreče. V mladosti se ničesar ne uči, ničesar nima in ničesar ne zna. Človek, navadno toliko velja, kohikor zna. Skrbimo za izobrazbo. Kako lepo priliko imamo zato v dekl. zvezi. Naj bi pristopila vsa pridna in poštena dekleta. Zopet smo se razšli z zavestjo, da deklinška zveza veselo in čvrsto napreduje! Res pomembno je, da dekleta sama tako veselo, neustrašeno nastopajo. Drugo nedeljo 3. sept. pa so stopili ptujski Orli na dan!

Šmarje pri Jelšah. Da je za naš dekl. shod pri sv. Roku, dne 8. sept. vladalo veliko zanimanje in da je bil res nekaj izvanrednega, kaže udeležba na njem. Cenijo samo število deklet nad 1000. In kateri kraji so bili zasto-

pani? Šmarska in rogaška dekanija je poslala iz vsake župnije večje ali manjše število zavednih deklet. Dalje so bile zastopnice, tudi po več, iz Št. Ilja v Slov. gor., iz Celja, iz Studenic, Stoprc, Št. Pavla, iz Teharja, Laporja, Pilštanja itd. Marijine družbe in nekatere dekl. zveze so prihajale v procesijah, katere so vodili dušni pastirji: preč. g. nadžupnik Korošec, č. g. župnik Gomilšek, gg. kaplani: Hribar Iv., Blaž Dvoršak, Pučnik, Sinko itd. Počastili so naš shod tudi seveda preč. g. dekan Bohavec, ter č. gg. Kozinc, Ogrizek, Kovačič in Polak. Enakega prizora najbrž še staroslavna romarska božja pot pri sv. Roku ni videla, kakor ta dan, ko se je nepretrgoma vila procesija deklet za procesijo se svojimi križi in zastavami ob prenovljenih krasnih kapelah. Cerkveni govor je bil zunaj cerkve. Č. g. župnik Gomilšek, organizator naše mladine in njen ljubljenec je razvijal prelepe misli in nauke, kako naj darujemo Mariji čisto, požrtvovalno in stem obenem veselo srce, in kako naj si poskrbimo tako srečno in Mariji ljubo srce. Po slovesni sv. maši smo se eno uro oddahnili ter pokrepčali za veliko zborovanje, ki se je pričelo ob 1. uri ter trajalo čez 3. uro. Sedaj sem pa v veliki zadregi, kako naj bi dostojno opisal ta nepozabni shod. Koliko prekrasnih misli, idej in naukov se je tukaj slišalo iz zavednih, korajžnih, junaških deklških grl. Da, resnično, nič ne pretiravam, da so naša dekleta v par letih čudovito napredovala, zlasti ker si najlepše govore same naštudirajo. Poslušajte! 1. Šmarski mešani zbor zapoje »Domovini«. 2. Gdč. Anica Kren iz Št. Ilja otvori zborovanje kot predsednica Z. S. D. in pozdravi: Slovenski narod se Vas lahko in se Vas res veseli! 3. Ogrizek Ana (Šmarje) prav iskreno pozdravi z deklamacijo: »Pozdrav Mar. družbam«. 4. Smole Marija (Šmarje) z deklamacijo: »Pozdrav Zvezi Slov. deklet, navzoče tovarišice. 5. Tadina Marija (Kostrivnica) nas v svojem govoru opominja kako je treba nasrbeti za dobro ime Mar. družbe. Sovražniki so ali hudobni ali nevedni. Prve zavračati, osramotiti, druge poučiti. Me same pa pazimo, da ne bomo krive kakega pohujšanja z lahko-miselnostjo, jezičnostjo itd. 6. Kovačič Kristina (Sv. Križ) deklamuje ljubko pesmico »Kršč. devici Mar. dr.« 7. Brglez Roza (Sladkagora) govori tudi Mar. družbenkam, ki naj jim bo skrb da se bo M. B. častila, povsod pospeševalo češčenje Marije ter se jo posnemalo. Bodite zveste Mariji! 8. Lah Marija (Sladkagora) deklamuje: »Sv. veri in domovini«. 9. Pesem šmarskega mešanega zbora: »Moj dom«. 10. Javornik Marija (Dramlje) »Dekle, ki Marije ne časti, ni vredna, da bi bila Slovenka. Varujmo se plesa in slabe tovaršije ter najhujše kuge, slabih časopisov«. 11. Izredno lepe misli tudi podaja Mar. Drofenik (sv. Peter na M. s.) Bojujmo se zoper sovražnike naše vere in dekl. čednosti! To je svet boj! Snujmo v deklških

zvezah novi obrambni tečaj! 12. Novak Matilda (Sv. Križ) se odlikuje s svojim govorom: Ne sramujmo se M. dr. Bodimo delavne in srčne, nasproti dekletom ljubezive! Priporoča nar. kolek pogosteje rabiti — da bodo znali nasprotniki, da še živimo. 14. Lapornik Tončka, prinaša pozdrave od dekl. zveze na Pilštanju »Četa vrlih mladenk je ponos vsakega naroda!« 14. Sovinc Franca (Zibika) »Mi mladi vstajamo!« deklam. 15. Perc Neža (Celje) Pozdrav: »Veseli draga domovina se, — Veselja zvezda vstaja že!« Bojevati se je treba v M. dr. Vzgedl. junaško deklet iz Lesc. Proč z boječnostjo! 16. Anica Kren (Št. Ilj): Skupno v boj za narodne pravice! Plemstva nimamo, a plemstvo naj bo naša mladina s ščitom vere, mečem poguma in puško značajnosti. Žrtvujmo za nar. obrambno društvo, Slov. Straža. 17. Verk Marija (sv. Peter) Pesem »Slov. Straže« srčno deklamuje. 18. Skoraj najbolj je ugajala Klinc Marija (sv. Jurij ob juž. žel.) s svojim izvirnim govorom o slepoti nekaterih deklet. 19. Vogrinc Urša (Zetale) govori o vzdržnosti: Pošteno deklet ne sliši v gostilno! 20. Zabl. Franca (Ponikva): Mnogo nas je, cela ženska vojska, toliko lahko dosežemo in pomagamo tudi v politiki (volitvah!) 21. Prav odkrito našteva in biča Apol. Poglšek (Šmarje) napake v dekl. zvezah. Treba je več skupnosti, resnosti, delovanja, poučnih shodov, sloge, proč s prepri in nevošljivostjo. Vsa dobra dekleta organizirati! Treba, da se same učimo s pametnim čitanjem in same znamo voditi. 22. Kos Ana (Sv. Ema) prav junaško, moško govori: Boj še ni končan! S. K. Z. je sicer zmagala, ali vojskovati se je treba še naprej. Ljubezen do domovine naj nas vodi v tem boju, Marija naj nam bo zaščitnica in nepremagljive smo! 23. Novak Roza (sv. Vid). Delujmo z Bogom in Marijo za slov. domovino! Z Bogom začni vsako delo, toliko bolj prevažno narodno delo. Za narod je treba v težavnih in nevarnih dneh tudi moliti! 24. Kitak Franca (Studenice) nas poučuje, kako važno in potrebno je štediti v Čebeličah ali domačih posojilnicah in hranilnicah. Šmarski, Sv. Peterški ter križevski pevski zbor so še vmes zapeli kako narodno. Navdušenja, zanimanja in zadovoljnosti poslušalcev, zlasti seveda deklet, ni mogoče popisati! G. Gomilšek, ki je vsako važnejšo misel še sproti razložil in povdnil, je sklenil krasno uspeli shod: Naše delo je sveto, je bogoljubno in rodoljubno. Mi napredujemo, ter delamo z Bogom za sveto stvar. Bog daj današnjemu shodu svoj sveti blagoslov, nam pa prepotrebne stanovitosti, da vse to tudi izvršimo! V sklepnem govoru v cerkvi je č. g. šmarski kaplan Fr. Sinko učil, kako je treba v Marijo upati, jo ljubiti in posnemati. Marija je središče našega delovanja. V procesijah, v petju in molitvi smo se razšli — pač težko smo se ločili od srečnega kraja. Izvanredno lepo uspeli shod je nepozaben.

Govorniške vaje.

Mladino vzgajati!

¶ Predragi zborovalci! Tebi mladina hočem spregovoriti par besed. Boli me srce, ko tako gledam v svet ter slišim razne nezgode, ki se godijo sploh zaradi slabe vzgoje otrok; stariši pustijo svoje otroke kar tjavendan rasti, kakor hočejo. Kaj pa povzročuje toliko zla na svetu, ako boš kdaj v enakih razmerah, dobro si v srce zapiši besede, katere Kristus uči: Kakoršne Vam izročim duše, takoršne bom tirjal iz Vaših rok«. Od vas mladina, pričakuje svet boljše bodočnosti. Če bi vsa mladina živela po verskih nazorih, gotovo bi se svet kdaj prenovil. Zatoraj si morate zdaj navzeti dobrega duha, v verskem in narodnem ozirju: »Kar boste sejali, boste želeli. Zdjaj se morete navdušiti za vsako dobro reč, ki nam služi v naš časni in večni blagor, da ga pozneje, ko mora kateri v javnosti nastopiti, ne podere vsaka mala sapica.

Draga mladina! Tri reči imam povedati, katere so jih že mnogo spravile v pogubo;

1. Slabo berilo. Prosim Vas, ne berite takih časnikov, ki od začetka na vse mogoče načine pobožno opisuje dotično reč, kar bolj bralčevo srce presune, nazadnje pa začne osebe, ki so v zvezi s kako dobro rečjo, pikati kakor jež, (n. pr. »Štajerca«). Potem mi reče kdo: »jaz že smem brati, ne bom nič drugačen«; zakaj? Ali nimaš na izbiro dobrih časnikov in knjig? Od kod pa pride, da toliko olikanih ljudi zabrede v nevero? Od kod, da se toliko mladine vda razuzdanosti ter propade na duši in telesu? Od kod pride, da v mnogih krajih propade versko življenje, in da niti ljudstvo na deželi ne ljubi več svoje cerkve in ne spoštuje več svojih duhovnikov, kakor nekđaj? Slabe knjige in slabi časniki so temu krivi! Ta opomin velja vsakomur, zlasti pa tebi draga mladina, ker Ti najlože zabredeš v vsakoršne zanjke.

2. Alkoholna pijača. S tem je v zvezi tudi kadenje. Fant, komaj iz šole stopivši, že

ga vidimo kaj si naroči: en frakelc in par cigaret. Žalostni prizor! Kolko jih je alkoholna pijača časno in večno pogubila. Že mladina iz šole stopivša se naužije tega strupa ter si ugonobi svoje dušne in telesne moči. Dragá mladina! Vem, da bi še rada čakala srečne bodočnosti. Ako hočeš to doseči, potem začni v prvi vrsti Ti delovati, ker od Tebe je odvisno vse. Naroči si dobre časnike in knjige, pridno je prebiraj ter živi po njih, varuj se pogubne pijače, ako si se je že navadila pramagaj se, če hočeš sebe in svoje ter svoj narod srečne storiti.

3. Ogiblji se slabih družb in veselíc, sploh slabih družb in priložnosti. Če še pride mladina kakorkoli nedolžna v slabo družbo in priložnost, nikdar več ne pojde taka iz nje; zatorej se ogiblji takih priložnosti, ki so kakor strela, ki išče kamor bi udarila. Dragi moji! Vsaki od vas si naj prizadeva, vsaj enega, ki je že na krivi poti, pridobiti na pravo stran, zakaj: »če rešiš bližnjega dušo, rešiš tudi svojó«. Ako bodete to spolnovali, ter se v mladosti navzeli dobrega duha, bodete tudi potem kadar pridete v starejšo, resno dobo vedeli svoje življenje uravnnavati, in svoje otroke izgojiti, zveste cerkvi, državi in narodu. Potem, smemo pričakovati boljših časov, lepše bodočnosti. Ker mladina je tisti temeljni kamen, na katerega se zida mogočna trdnjava, ki je ne bode razrušila še tolika napredna in liberalna vojska; bo še nadalje ponos mile slovenske domovine.

Skušajmo torej vsak po svojih močeh prispevati k velikemu narodnemu delu, da bomo pomagali vzgajati našo mladino, jo navajati na pota poštenosti, odpraviti vpliv nesrečnega alkohola, posebno žganja, slabega berila in slabe družbe. S tem bomo mnogo prispevali k bodoči stavbi srečne slovenske domovine!

Ustanovljena l. 1885.

Telefon 113.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

Maribor, Koroška cesta 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih, risalnih in šolskih potrebščin ter priporoča:

kancelijski, konceptni,
pismeni, dokumentni,
ministrski, ovitni in
:: barvani papir. ::
Trgovske knjige v
vseh velikostih črtane
z eno ali dvema ko-
lonama v papir, plat-
no, gradl ali pol vs-
[[nje vezane.]]

Štampilje pečatnike
vignete, (Siegelmar-
ken) za urade in
privatne izvršuje se
v najkrajšem času.
Trgovci in prepro-
dajalci imajo en gros-
cene. Priznano do-
bro blago. Solidna
in točna postrežba.

Knjige družbe sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja v Celovcu šteje letos **84.855** udov. Vsi ti prejmejo letos naslednji književni dar:

1. Molitvenik za šolsko mladino.
2. Koledar za leto 1912.
3. Deseti brat.
4. Mladim srcem.
5. Na Jutrovem.
6. Zgodbe sv. pisma, 17. zvezek.

V zameno ali v doplačilo — kakor si je kdo pri vpisovanju želel — se še doda:

7. Troje povesti.

Z razpošiljativjo smo pričeli ravnokar. Potrudili se bomo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. — Red za letošnjo razpošiljatev je sledeči:

1. Amerika, Afrika, Azija.
2. Krška škofija.
3. Razni kraji.
4. Tržaško-koprska škofija.
5. Lavantinska škofija.
6. Ljubljanska škofija.
7. Goriška nadškofija.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj t a k o j, ko dobijo „a v i z o“, pošljejo po nje na železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročajo družbi samo zamudo in nepotrebne stroške. Ob enem vsem čč. gg. poverjenikom, ki prejmejo po železnici po več kot eno balo, uljudno naznanjamo, da se nahaja zapisnik udov vedno v oni bali, ki ima najnižjo številko.

Stroške, katere so imeli gg. poverjeniki za odpošiljatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni, prosimo, naj č i m p r e j e pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora.

O d b o r.

Malo sveto opravilo.

Molitvenik za bogoljubno mladino. V Mariboru 1910. Vezano z zlato obrezo 1 K, vezano v črno platno z rdečo obrezo 70 v, v rjavo platno z rdečo obrezo 80 v. Dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudi svojim čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odprta je ob četrtkih od 4.—6. ure zvečer, in ob nedeljah od 8.—10. ure predpoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi knjige redno vračajo, da prihranijo sebi in nam stroške opominjevanja.

„Slov. Kat. izobr. društvo Kres“ v Gradcu

se nahaja sedaj v hiši društva sv. Marte Prokopigasse 12. I. Najbližnji vhod je skozi obok na Herrengasse mimo Glockenspiel-Bazarje. Društveni prostori so odprti vsak večer. Katoliški Slovenci in Slovenke, pristopajte k temu edinemu »Kat. ljudskemu društvu v Gradcu.«